

Mis on AVaJa?

Ei saa väita, et oleks olemas mingit keskmist või tavalist lasterühma! Just seetõttu pakub AVaJa valikmaterjale. Kas sinu rühm käib koos pühapäeviti või nädala keskel; on see suur või väike; on teil tegutsemiseks aega 30 minutit või enam kui tund; kitsastes või lahedates tingimustes ning kas selle rühma lapsed tunnevad Piiblit või ei tunne - igal juhul leiad siit oma rühmale sobivaid tegevusi. Võttes arvesse oma rühma laste eripära ning hetkeolukorda, saad nende materjalide põhjal kokku panna oma rühmale sobiva tunni.

TEE OMA VALIK!

Kõigepealt loe läbi kõik pakutavad tegevused, mõttes ära märkides need, mida pead kohaseks oma grupile. Tasakaalustatud tunniprogrammi koostamiseks tuleks valida igast menüü alajaotusest vähemalt üks tegevus. Ära jäta teatud tegevusi välja vaid seetõttu, et pole taolist kunagi enne proovinud! Kui miski tundub sinu grupile sobivat - ole julge proovima! Hea on koostada programm varuga - liites elemente, mida ajapuuduse või -ülejäagi korral saab lisada või ära jätta.

AVaJa

Nr. 4

JUMALA PLAANID TÄITUVAD

1. Lõpu algus
2. Suurim lugu, mis ...
3. Lähedane kokkusaamine
4. Alguse lõpp

... **mõtteks** on ühises osaduses õppida ja jagada. See materjal kutsub kooliealisi lapsi meiega koos avastusretkele uurima Jumala sõna ning vastama kuuldule, kasvama osaduses Jeesusega.

... **eesmargiks** on pakkuda lastele võimalust kuulda, vastu võtta ja reageerida sellele, mida Jumalal on neile läbi oma sõna ja oma Vaimu juhtimise anda.

MENÜÜ

Ava Vali Jaga

Piibliaulus on mõeldud õpetajale. See on abiks piibliteksti lahti mõtestamisel ning selle üle mõtisklemisel palves, enne kui hakkad tundi koostama.

A Tee algus on oluline „silda ehitav“ programmi element, mis avab tunni teema, tutvustades sellega haakuvaid mõtteid ning aidates suunata laste huvi piiblisõnumi kuulamisele. Tulusam on läbida see kiirustamata.

P Piibliuurimine on erinevate lähenemisviisidega (jutustused, draamad, mõistatused, näitmaterjalid jpm) abiks laste avastamisprotsessis, aidates neil leida Jumala sõnumit Piiblist.

J Tee jätkamine aitab lapsel meisterdamise, rollimängude, laulude ja mõtiskelu vahendusel leida oma vastus Jumalale ja Püha Vaimu mõjustusele ning aitab rakendada kuuldu sõnumit lapse tavaelus.

Mälusalms on lastele õppimiseks ja meeldejätmiseks.

JUMALA PLAANID TÄITUVAD

LÕPU ALGUS 1. tund

Luuka 19:28-40;
22:1-23

Piibliaus

Palve

Issand
Jeesus
Kristus, meie
Jumal ja
Kuningas! Kui
me tähistame
Sinu väe ja
suuruse võitu,
siis aita meil
mõista Sinu
olemise
tegelikku
tähendust,
kui me saame
osa Sinu
ülestõusmisest.
Aamen

Väljas oli väga palju rahvast, nii suuri kui väikeseid. Nad olid röömsad ja kandsid lippe. Nad ootasid kedagi, kes on väga eriline. Ratsanikud tulid uhketel hobustel, seejärel tulid valged täkid tõllaga. Tõllad olid lilledega kaetud – ja sealt lehvitas õbluke kuju. Rahvas juubledas, lehvitati lippudega. Inglismaa kuninganna Elisabeth ja kuninganna Ema, kelle sajandale sünnipäevale pühendatud pidustuste rongkäik liikus Buckinghami palee poole.

Juubeldus ja ootus

Nähes rahvast põnevusega ootamas mõnd kuulsat isikut või võidukat spordimeeskonda võib see lõikava teravusega meenutada üht teist rahvatunglemist ja juubeldamist kellegi saabudes. Tegelikult nad valmistusid Kuninga, Messia tulekuks ja soovisid näha Teda võidukalt oma kuningriiki nõudmas. Selle põhjal, mida nad Jeesuse imedest olid näinud ja kuulnud, teadsid nad, et ta oli nende mees. Nad hüüdsid: “Õnnistatud olgu kuningas, kes tuleb Issanda nimel!” Luukas aga jutustab meile, et Jeesus nuttis keset seda pidulikkust, kus rahvas lehvitas palmiokstega. Ta nuttis Jeruusalemma pärast, kuna inimesed ei mõistnud, mida ta neile tegelikult pakkus (Lk 19:41-44).

Messia mure rahu pärast

Matteuse ja Johannese järgi valis Jeesus linna tulekuks eeslivarsa, kelle seljas polnud kunagi varem ratsutatud – pühaks eesmärgiks sobiva looma (4Ms 19:2). Täkk oleks kuningale kohasem olnud, aga Jeesus ratsutas tol korral rahutoojana. Rahvahulgad mõistsid nii mõndagi. Nad soovisid Messiat ja said tema. Siiski ei märganud nad, et seesama Messias oli pigem rahuõnnumite tooja kui keegi, kes jõu ja vägivallaga neid nende religioosset ja rahvuslikku innukust toetaks (Sak 9:9).

Edasi toimus kõik kiiresti. Vandenõud, reetmine, vaidlused ja salgamine. Seejärel vangistus, pilkamine, peksumine ja ülekuulamine (Lk 22). Enne tõsiseid kannatusi pidas Jeesus oma lähimate sõpradega ühist paasasöömaaga – Egiptusest vabanemise meenutuseks (vt 2Ms 12:1-27) ja eeltähendusena veel suuremast vabastusest, mis pidi ilmsiks saama Jumala kuningriigis. Leib ja vein olid esiisadele Jumala hoolitsuse märgiks, trööstides neid, kui sõnadest enam ei piisanud.

Jeesus, inimene, palvetas Ketsemani aias – põlvitades, higi voolamas verepisaradena. Inglise ligiolu andis talle lohutust ja jõudu suunata oma palve Isa tahte (Lk 22:43). Sündmuste arenedes rõhutas Jeesus “Tema tahet”. Füüsiline vastupanu polnud mingi vastus (Lk 22:50). Jeesus tervendas ülempreestri sulase kõrva, mille üks tema jüngerist oli ära löiganud, sest ta oli rahunõudja.

Kuninganna Ema

Sel ajal, kui Kuninganna-Ema oli keset rahva häid soove, rändasid mu mõtted Kuninga ema juurde. Kus oli Maarja? Kuidas tundis tema end kõige toimuva ajal? Võib-olla kõlasid ta kõrvus aastaid tagasi kuulnud sõnad inglilt: “Ära karda, Maarja! ... (Lk 1:29-33) Issand Jumal teeb temast kuninga, tema kuningriik ei lõpe kunagi. Kuid kui ta valmistus seisma risti kõrval, võis ta tunda tõeliselt, et see oli lõpu algus.

Joan King

Eemärk

Aidata lastel siseneda sündmustesse, mis toimivad Palmipuude pühadest kuni Jeesuse arreteerimiseni ning mõista, et see on osa Jumala plaanist.

Rääkivad kivid

A₁

Eesmärk: J1 ettevalmistus

Tegevus: meisterdamine

Abivahendid: kaks siledat kivi iga lapse jaoks, värve, pintsleid, lõnga või villa juuste jaoks, liimi, pliiatseid, ajalehti.

1. Anna igale lapsele kaks kivi. Ühele kivile tuleb teha rõõmus nägu, teisele kurb nägu. Palu lastel hoolikalt plaani pidada, kuidas nad saavad anda kividele vastava väljanägemise.
2. Valmis kivid pange paberi peale kuivama ja kirjutage paberile lapse nimi.

Oled sa valmis?

A₂

Eesmärk: P2 ettevalmistus

Tegevus: meisterdamine

Abivahendid: ajalehti, kääre, teipi, tekstiili tükke, suuri plakati pabereid, draama tekst lk 6

1. Jaga osatäitjatele tekst (Peetrus, Johannes, eesli peremees, Jeesus, Juudas, rahvas) ja anna aega harjutamiseks.
2. Kirjutage plakatitele: *sa reisisid teistmoodi kui tavaliselt; inimesed ülistasid sind; igaiüks märkas sind; sa tegid oma salaplaani; sul oli pidulik söömaaeg; sa palvetasid väga tõsiselt, et midagi muutuks; sa leppisid raskustega; sinu sõber reetis sind.*

Räägi sellest, kui ...

A₃

Eesmärk: P3 ettevalmistus

Tegevus: vestlus

Abivahendid: Kaarte, millele on kirjutatud järgmised väited:

sa reisisid teistmoodi kui tavaliselt; inimesed ülistasid sind; igaiüks märkas sind; sa tegid oma salaplaani; sul oli pidulik söömaaeg; sa palvetasid väga tõsiselt, et midagi muutuks; sa leppisid raskustega; sinu sõber reetis sind.

*Arvesta, et igale lapsele oleks üks kaart. Kaardi teisele poole kirjuta: **Räägi sellest, kui ...***

1. Istuge ringis, pane kaardid ringi keskele maha **Räägi sellest, kui ... üles poole.**
2. Esimene võtab kaardi ja räägib sellest, kui tal oli selline situatsioon. Jätab selle kaardi endale ja siis võtab järgmine. Kui laps tõesti ei oska rääkida sellest, siis võib lasta tal kaardi välja vahetada.

LINK: Jeesus on kogenud samu situatsioone oma elus. Kasutades kaarte rääkige, mis Jeesusega juhtus.

Ššššs!

A₄

Eesmärk: mõelda saladuse reetmisest

Tegevus: mäng

1. Vali eelnevalt üks vabatahtlik ja pea temaga nõu, et ta peab selle tegevuse lõpus reetma ehk “annab mängu ära”.
2. Tee umbes kuuesed grupid. Üks laps peab grupist lahkuma. Nüüd tuleb teha üks nähtav muutus nt. Keegi võtab midagi oma riietuse juurest ära või kaks last vahetavad kingad. Äraolija kutsutakse tagasi ja ta peab ära arvama, mis on muutunud. Mängige niikaua, kui kõik on “äraolijad” olnud.
3. Kutsu kogu grupp kokku viimast korda. Saada üks laps välja ning otsustage, millise muudatuse te teete. Kui arvaja tuleb tagasi, siis “vabatahtlik” paljastab grupi saladuse.
4. Pärast esimest reaktsiooni küsi “vabatahtlikult”, et miks ta reetis saladuse (sellepärast, et sina rääkisid talle sellest). Seleta, et see reetmine oli ette planeeritud ja küsi lastelt, milliseid tundeid see nendes tekitas. Rääkige sellest, kui keegi reedab saladuse.
5. Võite mängida lõpetuseks veel ühe korra õigesti.

LINK: Jeesusel oli palju vaenlasi, kui ta läks Jeruusalemma paasapühade ajal. Ta korraldas asja nii, et hoidis saladuses selle, et ta kohtub oma jüngritega.

Mälusalml

Mida silm ei ole näinud ega kõrv kuulnud ja mis inimsüdamesse ei ole tõusnud - selle on Jumal valmistanud neile, kes Teda armastavad.

1 Korintose 2:9

Mis toimub?

P₁

Tegevus: filmi vaatamine

Abivahendid: „Jeesuse elu” film, tehnika millega filmi vaadata (video, DVD)

1. Filmi võib vaadata tervikuna või sobivate lõikude kaupa. Vali eelnevalt üks või kaks tegelast, keda lapsed peaksid eriti hoolega jälgima. Hiljem arutlege, mida võis valitud tegelane kogeda. Kuidas muutsid olukorrad seda isikut? Mida nad tundsid? Kuidas nad reageerisid?

Kõik on valmis

P₂

Tegevus: draama (vt. A2)

Abivahendid: koopia lisalehelt 5, rõivad, palmioksad (vt A2), laud, veinipeeker, (vabalt valitav) mahl, karikad (topsid), leib.

Vihje: väikeste gruppide puhul võiksid kolm last oma osasid vahetada ja kõik ühineda rahvastseenidega (kaasarvatud juhid).

Näidendi 2. stseen lavastab uuesti viimase ühise püha õhtusöömaaja. Jeesust kehastav laps võib jäljendada leiva murdmist või kasutada päris leiba ja jagada seda laste hulgas. Ta võib võtta mahlapeekri ja valada sellest kõigile. Lapsed võivad ka mängida ühest karikast joomist. Tegevus tuleks kohandada grupile, austades vastava koguduse traditsiooni.

1. Sea valmis lava. Jeesus ja tema jüngrid on minemas Jeruusalemma aasta suurimaks sündmuseks – paasapäeva pidustustele. Aga Jeesus teab, et ka midagi muud on kavandatud ja tal on eelseisvaks nädalaks oma plaan.
2. Osale koos lastega draamas ühe Jeesuse järgijana rahva hulgast, olles eelnevalt osa saamas ka leivast ja mahlast stseenis 2.

Kuidas see sündis?

P₃

Tegevus: loo taasjutustamine (vt A3)

Abivahendid: pesunöör ja pesupulgad, kaardid A3-st, Piibel tähistusega Lk 18:31-33

1. Jutusta lugu, nähtuna ühe jüngri silmade läbi. Märgitud kohta * jõudes palu lapsel ette lugeda Lk 18:31-33. Kui jõuad kaldkirjas tekstideni, palu lapsel kinnitada vastav kaart nööri või seinale. Alusta vasakult ja liigu paremale.

Jeesus, Sa teadsid, mis toimub Jeruusalemmas. Tegelikult rääkisid Sa meile sellest * - aga me ei saanud aru. Sul oli kõik läbi mõeldud. Sa reisisid teistmoodi kui tavaliselt, eesli seljas. Sa tahtsid inimestele meelde tuletada, kuidas nende kuningad olid minevikus saanud – ja mida oli prohvet rääkinud Messia tulekust. *Inimesed ülistasid sind* ja nad kiitsid ka Jumalat – suurem osa neist. Variserid tahtsid neid vaigistada, aga Sina ütlesid, et kui nemad vaikiksid, siis hakkaksid kivid kisendama.

Nädal jätkus – kohtumised templis, kõnelemised, tervendamised – *igauks märkas sind* ja oli selge, et preestrid ja rahvaülemad plaanisid midagi.

Niisiis *sa tegid oma salaplaani*, mida Johannes ja Peetrus pidid ellu viima. Meie ülejäänud kohtusime Sinuga salajas paigas, kus pidime paasapäeva pidama - *pidulik söömaaeg*, mida olime pidanud igal aastal. Sa näisid kurvana, mõeldes millelegi, mida meie ei suutnud näha. Sa jagasid leiba ja ütlesid, et see on Sinu ihu – viis, kuidas Sind mees pidada. Siis lasid Sa veinipeekri ringi käima ja ütlesid meile, et see on Sinu veri – märk uuest lepingust Jumalaga! Me olime kurvad, väsinud ja segaduses.

Hiljem läksime Sinuga mäele Jeruusalemma lähistel. Sa eemaldusid, et minna palvetama. *Sa palvetasid väga tõsiselt, et miski muutuks*, aga tundus, et *Sa leppisid raskustega*. Siis ma jäin magama.

Olin just ärganud ja poolenisti veel magasin, kui nägin meie sõpra Juudast. Miks ei olnud tema koos meiega? Ja tema järel tuli terve hulk inimesi. See pidi olema ju salapaik! Siis ma mõistsin. *Sinu sõber reetis Sind*. Juudas oli toonud selle sõjameeste hulga Sind kinni võtma. Nüüd ma ärkasin ja tõmbasin välja oma mõõga. Keegi teine jõudis varem kohale ja lõi ühel sulasel kõrva küljest. Sa tervendasid kõrva ja lahkusid koos nendega.

Vali lõpuks üks tegevus igast menüü alajaotusest. Nii saad tasakaalustatud tunni programmi.

J₁

Rääkivad kivid

Eesmärk: Palve ja ülistus

Tegevus: kirjutamine

Abivahendid: värvitud kivid A1-st, paber, liim, pliiatsid

1. Lugege uuesti Lk 19:40, "Ma ütlen teile, kui need vaikiksid, peaksid kivid hakkama kisendama!" Arutage koos, mida see võiks tähendada?
2. Lase neil kirjutada sõnu, mis kiidavad Jeesust. Kirjutagu nii väiksel kui võimalik, et siis välja lõigata ja kleepida rõõmsa näoga kivi peale.
3. Laulge üks sobiv ülistuslaul
4. Nüüd kujutage ette, et olete seal aias, kus Jeesus palvetab või kui ta arreteeriti (Lk 22:41-44; 47-47). Mida te võiksite Jeesusele öelda? Kirjutage see paberile ja lõigake välja ning kleepige kurva näoga kivile.
5. Lõpetage sobiva lauluga

J₂

Rääkivad kivid

Tegevus: mälusalmi mäng

Abivahendid: igale grupile paberist rist, millel on piiblisalm ja see rist on lõigatud kuueks tükiks, pliiatsid, paber, kaardid sõnadega: palmioks, mantel, eesel, kivi, rahvas, tuba, leib, palve, suudlus.

1. Anna igale võistkonnale piiblisalmiga rist, mis on lõigatud kuueks tükiks ning paber ja pliiats.
2. Esimene võistkond saab ühe sõna, mille nad peavad joonistama paberile ja teine võistkond peab ära arvama. Õigesti arvanud võistkond saab panna paika ühe risti tüki. Siis saab sõna teine võistkond ja esimene võistkond peab arvama. Õige vastuse korral saavad panna paika ühe risti tüki jne kogutakse risti tükke. Võitja on see, kes saab oma risti esimesena kokku.
3. Seleta, et need sündmused (Jeruusalemma tulek, püha õhtusöömaaeg, arreteerimine) juhatasid Jeesust vastu minema ristisurmale.
4. Vanemate lastega uurige, kuidas see oli osa Jumala plaanist? Lk 18:31-34. Kas see teadmine tegi Jeesuse jaoks midagi kergemaks? Lk 22:42. Võtke aega Jeesuse kannatuse üle mõtisklemiseks ja lõpetage vaikse lauluga või lugege Jesaja 53.

J₃

Mäleta mind

Eesmärk: mõelda püha õhtusöömaaegale

Tegevus: jagatud söömaaeg

Abivahendid: leib, punane mahl

1. Küsi laste käest, mis erilist söömaaega nad mäletavad. Lugege uuesti üle Jeesuse sõnad Lk 22:17-20. Miks peaksid Jeesuse sõbrad mäletama seda söömaaega.
2. Anna igale võistkonnale piiblisalmiga rist, mis on lõigatud kuueks tükiks ning paber ja pliiats.
3. Palu lastel oma sõnadega kirjeldada seda sündmust.
4. Kui te ei jaganud leiba ja mahla pärast draamat (P2), siis tehke seda nüüd. Küsi lastelt, mida nemad tahaksid Jeesusest mäletada.

KÕIK ON VALMIS

Tegelased: Peetrus, Johannes, eesli peremees, Jeesus, Juudas, rahvas – jaotatud ühte suurde (R1) ja kahte väiksesse gruppi. Kirjuta nende osad suurtele abilehtedele. Vaata märkust P2 söömaaja kohta 2. stseenis.

1.stseen (tulevad Peetrus ja Johannes)

Peetrus: Imelik. Jeesus teadis täpselt, mis täna hommikul juhtub.

Johannes: Ta ütles isegi, mida rääkida, kui kohtame eesli peremehega.

Peetrus: Aga oled sa kindel, et me oleme õiges kohas? (Vaatab ringi)

Johannes: (Vaimustatult) Jaa, jaa! Siin on eeslivarss kinni seotud! (Näitab lava taha)

Peetrus: Mida me siis ootame? (Jooksevad ära eesli suunas)

Eesli peremees: (Vihaselt lava tagant) Hei, kuulge! Mida te õige mõtlete? Mida te teete? See on minu eesel! Jätke ta rahule!

(Peetrus ja Johannes jooksevad lavale, eesli peremees nende kannul)

Johannes: (pöörates näo eesli peremehe poole) Õpetajal on teda vaja.

Eesli peremees: (peatub kohe) Te ütlete, et Õpetajal?!

Johannes: Just nii. Tema saatis meid siia.

Eesli peremees: Miks te kohe ei öelnud? Kui Õpetajal on minu eeslit vaja, siis loomulikult peab ta looma saama. Lubage ma seon ta lahti. (Kõik lähevad eesli suunas)

(Tuleb rahvas. Nad vaatavad ettepoole – Jeesuse suunas)

R 1: See on Jeesus!

R 2: Kus ta on? Ma ei näe!

R 3: Seal ta on – ratsutab eesli seljas!

R 1: Tema on meie Kuningas!

R 2: Võtke palmioksad! Ruttu! (Rahvas kiirustab oksid koguma)

R 3: Ja võtke oma rõivad! (Rahvas laotab oma riided maha)

Kõik koos: Hoosanna! Hoosanna! Õnnistatud olgu, kes tuleb Issanda nimel! Hoosanna! Hoosanna! (Lähevad palmioksi kõigutades)

2.stseen (Tulevad Jeesus, Peetrus ja Johannes)

Jeesus: Mulle meeldiks, kui teie valmistaksite paasatoidu.

Peetrus: Kus?

Jeesus: Kui te lähete linna, siis kohtate meest, kes kannab veeanumat. Järgnege talle. Kui ta jõuab maja juurde, minge tema järel sisse ja paluge omanikul näidata teile kohta paasasöömaajaks. Õelge talle, et Õpetaja saatis teid. Ta viib teid ülakorrusele suurde ruumi. Seal toimub meie pidusöök, nii et pange kõik valmis.

Johannes: Jah, Õpetaja. (Jeesus lahkub)

Peetrus: Kuidas ta seda teeb?

Johannes: Miks me ikka veel imestame? Me teame, kes ta on! Ta teab kõike! (Lähevad ära)

(Hiljem ülemises toas. Jeesus, Peetrus, Johannes, Juudas koos teiste lastega-jüngeritega)

Jeesus: Ma olen oodanud seda söömaega koos teiega. See on viimane.

Peetrus: (Johannesele) Mida ta sellega mõtleb?

Johannes: Ma ei saa hästi aru.

Jeesus: (leiba murdes) See on minu ihu, mille ma annan teie eest. Meenutage mind alati, kui te seda teete. (Jeesus saadab leiva ringi)

(Tõstab karika.) See on Jumala töötus teile – pitseeritud minu verega. (Ulatab edasi joogikarika/karikad)

Peetrus: Ihu, veri? Millest ta räägib?

Johannes: Mul pole aimugi.

Jeesus: See, et Inimese Poeg sureb, on osa Jumala plaanist. Aga üks teie hulgast reedab mu.

(Jüngrid sosistavad omavahel: “ Kes see võiks küll olla? Me ju armastame Õpetajat! Keegi meist küll ei saa...” Juudas on vait)

(Paus.)

3.stseen (Õlimäel)

(Tuleb Jeesus, Peetrus ja Johannes järgnevad talle)

Jeesus: Paluge, et te oleksite tugevad! Ma pean minema oma Isa juurde. (Läheb ära palvetama)

(Jüngrid jäävad magama. Jeesus tuleb tagasi)

Jeesus: Miks te magate? Ärgake üles ja paluge! Te peate jääma kindlaks.

(Saabub ülejäänud grupp-rahvahulk, keda juhivad Juudas. Tervitab Jeesust)

Jeesus: Juudas, kas nõnda annad sa ära Inimese Poja? (Paus)